

Dr. SÓTONYI Péter
egyetemi tanár, SZIE ÁOTK
a Magyar Lovassport Szövetség Alelnöke

A LOVASOKTATÁS RENDSZERE

A lovasok oktatásában nincs, vagy csak nagyon nehezen fedezhető fel bármilyen rendszer. A szakember képzés hiánya, eredménytelensége már az egész ágazat működésének, fejlődésének gátjává vált. A piaci igények érintőlegesen találkoznak az oktatással, a szakma nem ismeri el az új képzési helyeken szerzett okleveleket, mert nem kapcsolódik hozzájuk alapos lovas gyakorlati képzés.

Az intézmények, különösen a másoddiplomát adó egyetemek számára a hallgatók sok eseten csak az anyagi támogatás megszerzésének eszközei, a képzést pusztán presztízs- és pénzszerző tevékenységnek tekintik. A hallgatói fejkvóta rendszer az intézményt a minőség leszállítására ösztönzi, nem egyszer hiányoznak a személyi és tárgyi feltételek. A szakemberképzés hiányossága, hogy iskolánként vagy képzőhelyenként az óraszámok, az oktatott tárgyak, a gyakorlat és az elmélet aránya eltérő, ezzel együtt a követelmények is különbözőek.

A lótartó, lótenyésztő és belovagló képzést végző szakiskolák (lovászt a képzés nem nevezi nevén, lótenyésztő szakmunkásnak hívják) száma jelenleg 14, képzésük az általános iskola befejezése után indul. Sokszor a nulláról kell eljutniuk az alapszintű lovaglás ismeretanyag elsajátításához, és gyakran a gyakorlati háttérrel rendelkező iskolákban sem tudják megfelelően megtanulni a szakmát.

A felsőfokú képzésekben a lovas ágazat működtetésével kapcsolatos ismeretanyag oktatása szakirányonként és szintenként összehangolatlanul történik. Az egyes képzési formák egymásra épülése nem megoldott, az intézmények közötti átjárhatóság korlátozott, a képzés színvonala ennek megfelelően esetleges. A lovaglás megtanítása nem célja a képzéseknek.

FELADATAINK

- 1.** Magyar Lovas Szövetség egy olyan egységes oktatási- és vizsgarendszer kidolgozását végzi, amelynek célja az egymás utáni szintekre épülő, minőségi teljesítményekhez köthető, szakmai szervezetek által ellenőrzött képzés kialakítása és működtetése.
- 2.** Az új képzési- és vizsgaszabályzatnak úgy kell összhangban lenni az EU elvárásaival, hogy a magyar sajátosságokat is figyelembe véve illeszkedjen a nemzetközi életben elfogadott hasonló szabályok közé.
- 3.** A Magyar Lovas Szövetség tegyen ajánlást, hogy mely képzéseket fogadja el.
- 4.** Rendeletben kell szabályozni az oktatás tartalmát, tananyagát, időtartamát, az oktatásra alkalmas kiképzőhelyek elismerését, a vizsgák rendjét, a képzés fokozatait és a minőségellenőrzést. A képzés piacorientált legyen, felül kell emelkedni az „oktatási lobbis” érdekkörén. Központi vizsgahely felállítása szükséges, hogy a kiadott oklevél egységes tudást takarjon.
- 5.** Külön kell választani a lóval élethivatásként foglalkozó szakemberképzést (lóápoló és gondozó, lótartó és tenyésztő, belovagló, edző stb.) az egyéb nem főfoglalkozásként

képzendőktől (lovas túravezetők, ménes gazdák, sportszervezők, rekreáció, lovas tanár- és szervező, hippoterapeuta stb.).

6. Az élethivatásként választott lovas szakmák oktatása csak iskolarendszerű képzés formájában történhessen. A ló tartás „veszélyes üzem”, ezért rendkívül fontos, hogy az oktatás a „bemenetnél”, majd folyamatában és a „kimenetnél” is ellenőrzés alatt álljon.
7. Vissza kell állítani a lovas szakközépiskolai oktatást és biztosítani kell, hogy lovászt csak lovász végzettséggel lehessen alkalmazni, ez adhatná vissza a szakma presztízsét.
8. A 14/2008. (XII. 20.) ÖM rendeletet harmonizálni szükséges a kidolgozás alatt álló lovas oktatási stratégiával. A lovas túravezetők részére biztosított monopóliumot, mely a lovasok oktatására, a lovardák üzemeltetésére szól, meg kell szüntetni. Lovas túravezető csak az lehessen, aki lovas tapasztalattal rendelkezik, igazolt I. osztályú versenyzői múltja van, vagy OKJ-s belovagló végzettséget szerzett, illetve legalább középfokú lovas edzői végzettsége van.
9. Lényeges az állami ménesek kiemelt kezelése, működési feltételeinek európai mintára történő biztosítása, ez teszi lehetővé az Európai Unión belüli, paritásos alapon nyugvó együttműködést a nagyhírű európai iskolákkal (Warendorf, Samuer). Egyben ezek a létesítmények, valamint az oktatási intézményekhez szorosan kapcsolódó tangazdaságok az iskolarendszerű gyakorlati képzés ideális helyszínei, hiszen itt lehet üzemi méretekben gyakorlatot szerezni. A tanulók itt ismerhetik és szerethetik meg az őshonos magyar lófajtákat.
10. Az egyetemi és főiskolai képzésben szükséges az adott oktatási szintnek megfelelő gyakorlati lovas oktató-bázisok kifejlesztése. A cél olyan tudásközpontok létrehozása, amelyekben egy-egy egyetem bevonásával a szakiskolai oktatástól a doktorképzésig a szakember képzés egymásra épülő rendszere kialakítható.
11. A magas szintű oktatáshoz elengedhetetlen a kutatási intézményrendszer biztosítása, amely Magyarországon jelenleg nem áll rendelkezésre (nincs lótenyésztési tanszék, lótenyésztési kutató intézet). A megfelelő kutatási programok képezhetik az alapját a hazai lótenyésztés sikeres felvirágoztatásának.
12. Szükség van a hazai lovas képzések összefogására, hiszen egységes rendszer nélkül nem tudunk tovább fejlődni. 2009-ben a Semmelweis Egyetem, a Szent István Egyetem, a Kaposvári Egyetem, a Nyíregyházi Főiskola és a Magyar Lovas Szövetség részvételével alakult meg a „Konzorcium a Lovas Képzésért”, amelynek fő célja, hogy a különböző képzéseket egységesítse, ezáltal pályázati úton olyan forrásokat vonjon be a közös munkába, ami a modern európai felsőoktatási szemléletnek megfelelően egyetemi koncepcióba ágyazza a lovas életet is.

TÁVLATOK, KITEKINTÉS

A regionális tudásközpontok kialakítása mellett a lovas szakember képzés alapvető háttérét egy Nemzeti Lovas Központ teremtheti meg. Ideális helyszíne lehetne a Kincsem Lovaspark, amely a lóval és lovaglással kapcsolatos ismeretek elsajátításának legmagasabb szintű szakmai bázisaként, Európai Unió szinten is a térség meghatározó lovas oktatási központjává válhat.

Javasoljuk a gyermekek szakszerű lovasoktatásának bevezetését a testnevelés keretei között tanítási időben, valamint egy-két hetes szünidei táborokban. Az általános, és a középiskolák valamint a területileg közel eső lovas objektumok együttműködését szervezett keretek közé kell helyezni. Utóbbiakat alkalmassá kell tenni a gyermekek szakszerű lovas oktatására., az ehhez szükséges fejlesztésekhez pályázati lehetőségeket kell biztosítani. Budapesten, központi fekvésénél fogva a Nemzeti Lovarda, a Tattersal biztosíthatná és szolgálhatná ki az iskolák lovas oktatással kapcsolatos igényeit. Többek között szükséges, hogy a testnevelő-tanár képzés megfelelő szakmai követelményeket tartalmazó lovas oktatói képességgel bővüljön.

Összefoglalva, nemzeti célnak tekintjük – a leendő magyar lovas törvény által szabályozottan
- a hungaricumnak számító lovas élet felélesztését, a lótartás egységes feltételeinek megteremtését, a hazai lóállomány minőségi és mennyiségi fejlesztését, a képzési formák korszerű rendszerbe építését.